

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zaradi praznika izide prihodnji list v torek
9. decembra 1884.

K dr. Riegerjevemu govoru.

Na Dunaji, 4. decembra.

Govor, ki ga je dr. Ladislav Rieger zadnji nedeljo imel v českem klubu v Pragi, vzbudil je veliko senzacijo, to je istina! Dr. Rieger je politična avtoriteta, čeprav ne jedina v bratih nam Čehih. Njegove besede, s katerimi je izjavljal česko prijateljstvo do Madjarov, s katerimi je Hrvat in Slovake preganjal iz česko-narodnega obzorja, so v stanju pozornost dveh ali treh dnij nase obrniti, morejo služiti v publicistično obravnavanje in izvati celo vrsto imenitnih vprašanj in odgovorov. To pa je tudi vse! Kajti „billet doux“ českega patrijota se ne odgovarja s tisto resnobo, s katero je napisan bil, devotka Hungarija odpošilja na česko adresno kratek in nekoliko celo poreden odgovor, češ: „Was verstehen Sie, da ja unsere Beziehungen durch Gesetze geregelt sind, unter in timeren Beziehungen? (Cf. „Pester Lloyd“). Prazna mlatvo, to je sedaj jasno, so bili slavnega politika poskusi zadnji nedeljo, in sigurno se nam taka realna politika jako elabo priporočala!

Kar ima biti realno, ne sme biti nepotrebno. Toda „kaj pa je tebe treba bilo?“ — vprašamo sedaj opravičeni tudi mi z ozirom na dr. Riegerjev nedeljski govor, kakor se bolj ali manj ironično povprašujejo tisti, katere stvar naravnost zadeva. Mej le-temi ne mislimo toliko „Narodnih Listov“ v Pragi, kateri dr. Riegerjev govor poznati hočejo samo iz nemških polemik, dasi ne smemo pozabiti, da za „Narodnimi Listi“ stoji ogromna množica českega naroda, nego vso meritorno pravico do eksistencije dr. Riegerjevem izjavam odrekajo merodavni listi madjarski, ki bi že zavoljo uljudnosti morali uljudniše odgovarjati. Neizmerno rodoljubje dra. Riegerja hotelo je Čehom v prid pobratiti ogersko javno mnenje s českim teženjem in narobe, žrtvovalo je v ta namen nekoliko slovanskih vzajemnih idej, — a sedaj vidimo, da je preslavni patrijot kakor narobe-Bileam, mislil je, da se mu bodo koraki blagoslovili, a kolnejo se mu! V tej neljubi zavesti mu morejo najmanj služiti tolažila, katero mu nasproti molé Dunajski oficijozni in Ljubljanski „očiščeni državniški modrijani“. Le-ti namreč dra. Riegerja tako malo cenijo, da so postavili trditev: Česki patrijot nameraval je s svojim govorom potolažiti Madjare, paralizovati navdušene pojave, ki so jih zadnje dni nekatera česka mesta pripravila slovaškemu Tomašiku-u, pevcu pesni „Hej Slovane!“ Ta „državniška“ insinuvacija je pri dru. Riegerji skrajno smešna, on sam jo je anticipando zavrnil v svojem govoru, a vender so patentovani naši „državniki“ še potem trdili, da je dr. Rieger za Madjare remonstrovati hotel proti českim, Tomašiku-u namenjenim slavnostim. „Pokrok“ se je pač oglasiti moral, da je dr. Rieger še za svojega zadnjega bivanja v Pešti bil sklenil, da bode v posebnem govoru razložil razmere mej Čehi in Madjari. Govor dra. Riegerja bil najmanj prouzročen v zmislu, kateri se mu podtika od strani njegovih slutvo-epigonov!

Slavni dr. Rieger poudarjal je v svojem govoru zavezo Čehov z Madjari in obljuboval, dejansko kazati Arpadovim sinovom česko blagonaklonjenost s tem, da se Čehi za svoje brate Slovake in Hrvate ne bodo brigali, naj z njimi počno Madjari, kar le koli hočejo. Različno sodijo se te besede, kakeršno že je stališče sodnikov, n. pr. česko, vzajemno-slo-

vansko, sebično, praktično, idejalno itd. Vsak časopis s svojega stališča, od tod različne kritike. Kar je najbolj osupnilo vse, je to, da je dr. Rieger govoril s specifično českega, praktičnega, neslovanskega stališča. Kako so politiki iz najnovejše šole, tudi kranjske na jedno sapo reklamovali dra. Riegerja zá-se! Glejte, nam pravijo: Vsak za-se, tudi dr. Rieger le za-se, tudi on se je poprijel zdrave politike, namreč realnih, oportunističnih in utilitarnih principov političnih! Kaj, če on dasi Slovan, prepušča Slovake Slovakom, Hrvat Hrvatom, on skrbi najprvo za Čeha, za svoje in prav pravi, prav stori! Nas, to moramo izpovedati pri vsem spoštovanji, ki ga za dra. Rieger-a imamo, spekle so globoko v duši besede, s katerimi je bil v obraz slovanski vzajemnosti, ki je doslej baš iz českih pokrajin dobivala toliko plemenite hrane. Predno je dr. Rieger zadnjič pregovoril, vedel je sleheren politik, da je Litva po dualizmu postala jako široka reka, in da vzajemno postopanje Slovanov tostran in onostran Litve ne bi imelo zaželenih posledic ni za to ni za ono stran. Vzajemna podpora, ki je nam še mogoče ostala, je jedino moralna in literarna. Dr. Rieger se odreka avstrijskemu političnemu panslavizmu jasno in slovesno, ali usojamo se vprašati, čemu to slovesno odrekanje, ko vsakdo ve, da ga z besedo postaviti ne moremo, da Čehi z besedo nikdar ne bodo rešili niti Slovakov, niti Hrvatov iz političnega jarma? Koliko divnega sarkazma tiči v Peštanskega lista naslednji izjavi: „To ni nobena zasluga in ne zasluži nikakršne hvale, ako kdo tistega ne stori, kar že samo po sebi ni dopuščeno, kar pa tudi nobenega vspeha ne bi imelo!“ Nikakor ni torej bilo treba spominati Madjarov na njih omnipotencijo, nas pa na razkol in njegovo siromaštvo in nemoč! Dr. Rieger izgovarja si literaren panslavizem. To pa je brez del, brez dejanske podpore mrtev in ničev. Zato madjarski in nemški časopisi pač dopuščajo, da si Slovakov spominamo v molitvi, da bi pa kaj več storili, to bi že bila podpora narodnosti, to bi bil dosledno političen panslavizem — a temu se je že „a priori“ odrekel dr. Rieger. In tako ostane nam panslavizem avstrijski brez del, ne ostane ga nam nič! In to je trd nauk, nauk, pred katerim se svariti moramo!

Vspeh dr. Riegerovega govora je prav tisti, kakor ga ocenjuje jedino kompetentni Madjari sami z besedami: „Govor je platonska izjava prijateljstva, ki dobro daje tistim, katerim je namenjena, ki bi pa komaj utegnili imeti kakšno praktično posledico“. In to je torej realna politika! Realno v govoru utegne biti za kranjskega „očiščenega državniškega modrijana“ to, kar žali slovansko čut in vzajemnost. Toda verjame naj, da ima realnost baš o moralnih stvareh naj manj praktičnih posledic.

Ljudska šola z nemškim učnim jezikom v Ljubljani.

(Konec.)

Hoté pač na Dunaji imeti nemške ljudske šole, ker se boje, da bi poučevanje slovenskih otrok v nemškem jeziku, ne moglo več tako uspešno napredovati, kakor se je to do sedaj godilo.

V tem pa je ravno jedro ministerskega ukaza z dne 2. marca 1884.

Če je gospod minister tega mnenja, ne smemo se čuditi, da je gospod c. kr. šolski nadzornik tistega mnenja. Tudi on piše v svojem „mnenji“:

„Es sollte dadurch (id est durch die Errichtung deutscher Volksschulen) aber auch den Angehörigen des slovenischen Volksstammes die Gelegenheit geboten werden, ihren Kindern die Kenntniss der

deutschen Sprache in einem grösseren Umfange zu Theil werden zu lassen, als das an den städtischen Volksschulen wird geschehen können, wo die deutsche Sprache nur als Gegenstand und zwar erst von der dritten Classe an gelehrt werden wird!“ Kakor vidite, se tudi gosp. okrajni šolski nadzornik ne skriva za goro, tudi on poje pesen o — — — — —

Šolski odsek je ob roki zakona vestno premišljeval, je li mestna občina v resnici postavno zavezana tudi tedaj ustanoviti nemško ljudsko učilnico, če bi to zahtevalo zadostno število slovenskih starišev, opiraje se na ministrov argument: „des thatsächlichen Bedürfnisses der Bevölkerung Laibachs nach deutschem Volksschulunterrichte“.

Šolski odsek se je na to — kakor rečeno — ob roki zakona prepričal, da je načelo, ki je izrečeno v ukazu ministra in koje je potem prepisano v mnenji okrajnega šolskega nadzornika — — — Ako je staršem na voljo dano, glede na tako imenovano „thatsächliches Bedürfniss“ za svoje otroke v Ljubljani nemške učilnice zahtevati, potem so stariši tisti faktor, ki odločuje o učnem jeziku po ljudskih šolah, a o tem ima sklepati vrhovna šolska oblast v soglasji z občino. Starišem pa glede učnega jezika ni dana nikaka beseda, oni nemajo ničesar govoriti. Če bi tedaj načelo, izrečeno po učnem ministru in za njim po gospodu okrajnem šolskem nadzorniku veljalo, potem bi se tolpa slovenskih starišev, ki ima, recimo, dve sto otrok, lepega dne dvigniti smela, rekoč: mi kupčujemo v Trst, v Istro itd., naši otroci v življenji brez laščine izhajati ne bodo mogli, za tega delj zahtevamo, da naj se nam napravi ljudska učilnica z laškim učnim jezikom! Kar bi bilo nenaravno glede laščine, nenaravno je brez dvojbe tudi glede nemščine!

Ker po §. 3 državnega zakona z dne 14. maja 1869 ni namen ljudske šole, da bi se v nji otroci tujih jezikov poučevali, ker stariši po §. 6 ravno tistega zakona o učnem jeziku ničesar določevati, ničesar zahtevati ne smejo, in ker se je za pouk nemškega jezika po slovenskih ljudskih učilnicah z ukazom c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 8. oktobra 1870 št. 316 že več ko zadostno skrbelo, mora se šolski odsek v nasprotji z ukazom visokega naučnega ministerstva dne 2. marca 1884 št. 238 in v nasprotji z mnenjem c. kr. okrajnega šolskega nadzornika izreči, da slovenski stariši in naj jih je še tako število, mestne občine Ljubljanske nikdar prisiliti ne bi mogli, da bi jim ustanoviti morala ljudsko učilnico z nemškim učnim jezikom. Kadar se torej preiskuje potreba take učilnice, imajo se iz oči pustiti slovenski stariši in njihove neosnovane zahteve po nemškem pouku.

Iz tega pa sledi, da preiskavanja mestnega šolskega sveta in da posebno tudi mnenje okrajnega šolskega nadzornika za sedaj zadostovati ne moreta, ker se ravno opirata na argument, da se ima ozirati tudi na želje slovenskih starišev.

Ta argument pa je — — — — —, ker se mora, če se mora, da naša občina ustanovi novo ljudsko učilnico, ozir jemati samo na število otrok nemške narodnosti. Nemška narodnost je jedina in sama podlaga v tej zadevi in ničesar drugega.

Zaveza Ljubljanske mestne občine k ustanovitvi ljudskih nemških šol rešiti se ima po §. 59 državnega zakona z dne 14. maja 1869, ki se glasi: „Zaveza k ustanovitvi učilnic ureja deželno zakonodajstvo, držeč se načela,

da se ima učilnica vselej tam ustanoviti, kjer se v okrogu jedne ure in po petletnem povprečnem številu več kot 40 otrok nahaja, ki morajo obiskovati šolo, oddaljeno več kot štiri kilometre.

Upravno sodišče je to postavno določbo analitično tudi tako tolmačilo, da se ima šola za otroke druge narodnosti vselej tam ustanoviti, kjer je izkazano vsaj 40 otrok druge narodnosti. Če se sedaj od mestne občine Ljubljanske zhteva, da naj ustanovi nemško učilnico z nemškim učnim jezikom, moralo bi se bilo za zadnjih pet let izkazati, da se je vsako leto povprek oglasilo postavno število otrok nemške narodnosti, ki je hotelo obiskovati mestne ljudske šole. To je conditio sine qua non in to je pripoznal tudi visoki deželni šolski svet v svojem ukazu z dne 16. junija 1884 št. 1106. V tem ukazu je deželni šolski svet izrečno naložil mestnemu šolskemu svetu, da se ima s potrebnimi izkazi določiti povprečno število nemških otrok, ki so zadnjih pet let obiskovali mestne ljudske učilnice.

Predložili pa so se dotični izkazi samo gledé zadnjih treh let. To pa še nikakor ne zadostuje, ker je v zakonu samem fiksiran termin petih let. Zategadelj bil je šolski odsek mnenja, da predloženi material tudi v tem prevážnem oziru ne zadostuje, in ni se mogel prepričati o postavljeni potrebi nemške ljudske učilnice. Na podlagi predloženega materiala se o potrebi ali nepotrebi te učilnice vsaj za sedaj še ne more sklepati, ker se ravno prvi pogoj ni izkazal, to je, ker se ni izkazalo za pet let povprečno število otrok nemške narodnosti, ki so obiskovali zadnjih pet let mestne ljudske učilnice!

Šolski odsek pečal se je dalje s peticijo nekaterih Ljubljanskih meščanov in pa s sklepom krajske branilnice, v katerem se je že toliko pisarilo, da bi bilo nepotrebno, če bi se mestni zbor danes še enkrat z njegovim obsegom dolgočasil.

Peticija Ljubljanskih meščanov nikakor ne služi v dokaz potrebi nemške ljudske šole v Ljubljani. Glavni kontingent podpisovalcev vzel se je iz skupnega sorodstva rodin: Luckmann, Gariboldi, Bamberg, Laschan, Mühlisen, različni Zeschko, Kottnik, Mayer, Gallé, Baumgartner, Codelli, Janesch, Kordin, Zenari, Treo itd. Kakor vidite, samo politični demonstrantje, ki dosedaj, ko so bile mestne ljudske učilnice vse korektno nemške, svojih otrok nikdar v te učilnice pošiljali neso. Vedno so svoje otroke pošiljali v privatne zavode, ali so pa še celo privatni pouk vzdrževali! In sedaj, ko so naše ljudske šole take, kakor so bile, sedaj ti odlični gospodje niti jednega tistih otrok, ki so jih priložili svoji peticiji, neso oddali v mestne učilnice, temveč v privatne zavode! Ti gospodje ne zahtevajo nemške učilnice sebi v korist, temveč samo in magnam gloriam Germaniae, za kar je pa mestne občine denar predrag — in predober!

Dalje naj se premisli, da je peticijo podpisalo obilo notorično slovenskih starišev, tako na primeru nahajajo se med podpisi tudi oni diurnistov in pomožnih uradnikov pri c. kr. deleg. okrajnem sodišči. Kako so se ti podpisi nabrali, ni treba raztolmačiti. Konečno je peticijo podpisalo obilo udov tako imenovane „militiae vagantis“, ki so danes tukaj, jutri tam. Vse to je šolski odsek prisililo k sklepu, da se ti peticiji, — če se politično stališče v nemar pušča — nikaka cena pripisovati ne mora in ne sme!

Glede na šolskega deželnega sveta znani ukaz, s katerim so se mestne ljudske učilnice, zopet postavile na prejšnje nemško stališče in proti kateremu se je po mestnem zastopu uležel rekurz na ministra, bil je pa šolski odsek konečno tudi mnenja, da s to peticijo nekaterih Ljubljanskih meščanov, kakor tudi sklep krajske branilnice za sedaj brez vsake pravične podlage, popolnem — gegenstandslos — kakor se pravi, ker se itak vse mestne ljudske učilnice po Ljubljani nemške in čisto take, kakor tedaj ko so v ti zbornici še pristaši Ljubljanske branilnice in patenti sami krmilo vodili! V resnici ne vemo, kaj hočeje naši Nemci še več, ko je vendar vse tako postljano, kakor si najgorkejšje nemško srce le zeleti more.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 6. decembra.

Česki klub državnega zbora je volil v eksekutivni komitet desnice grofa Henrika Clama-

Martinica, dr. Riegra, dr. Trojana, dr. Šroma in Zeithamera. Predsednikom kluba je pa znova voljen dr. Rieger, prvim podpredsednikom dr. Šrom, drugim grof Rihard Clam Martinic, perovodjema Hevera in Dyngel.

Poljski listi odobrujejo ono česko politiko, katero je razvil Rieger v svojem govoru; vendar pa odločno zavračajo vsak tudi literarni panslavizem. Poljaki se še vedno neso spametovali in še danes ne razumejo, da le vzajemno delo slovanskih plemen na kulturnem in literarnem polju more biti uspešno. Drugače se ve da je s političnim panslavizmom, katerega ne mara noben avstrijski domoljub pa tudi ne svobodoljub, ker nikdo ne more žetleti priti pod ruski absolutizem. — Upravno sodišče je zavrnilo pritožbo Nirsavskega mestnega zastopa proti osnovi česke ljudske šole, ker dotična pritožba ni bila dovolj utemeljena.

Pri občinskih volitvah v dalmatinskejši stolici zmagali so Italijani. Hrvatska stranka se ni udeležila volitve, ker baje ni bilo dosti upanja zmagati. V Zadru imajo namreč uradniki velik upliv, ti so pa v Dalmaciji italjanskega mišljenja, kakor so pri nas nemškega.

Vnanje države.

Bolgarsko narodno sobranje je sklenilo, da se vsem inozemcem naloži nov licenčni davek. Proti temu bodo najbrž protestovale velevalisti.

Nemški zvezni svet je vsprejel v prvem branji načrt zakona, da se razširi zavarovanje proti neizplačnim in pritrđil trgovinske pogodbi z Grško. — Jeden brunaviških ministrov je privrženec vojvode Cumberlandskega, zato je pa v ministerstvu nastal razkol. Ta minister bode gotovo v kratkem moral dati svojo demisijo.

Prva holandska zbornica je vsprejela načrt zakona, da se tudi mej regentstvom sme premeniti ustava razun prestolonasledstva s 27 proti 5 glasom.

V Berlinu se je sešla tako imenovana losška konferenca, ki ima urediti zadeve ribištva po Reni, zlasti urediti, kateri čas se ne smejo loviti lososi. Te konference se udeležijo Nemci, Holandska in Švica.

Angleška zgornja zbornica je že rešila v drugem branji volilno reformo, včeraj je bilo tretje branje, o katerem sicer še nemamo poročila, a smo preverjeni, da je tudi v tem branji vsprejeta. — Spodnja zbornica je že tudi vsprejela predlog o nove razdelitvi volilnih okrajev v drugem branji. Nova razdelitev volilnih okrajev bode posebno koristila velikim mestom, ker bodo volila več poslancev kakor dosedaj. Tako jih bode London volil 37, Liverpool 9, Manchester 6. Birmingham in Glasgow po 7. Dozdaj jih je volil London le 22, Liverpool, Manchester, Birmingham in Glasgow pa po 3. — Parlament ima danes poslednjo sejo, potem pa nastopi božične počitnice. Po božiči se zopet snide še le 19. februarja.

O francosko-kitajskih razmerah sedaj izvemo, da se vrše nekaka diplomatska pogajanja po posredovanji Angleške. Kitaj je ponudil neke mirovne predloge, o katerih sodi angleški minister vnanjih zadev Granville, da bi jih mogla vsprejeti Francija. Iz Tonkinga je pa poslal general Brière de l'Isle, brzojavko, ki pa nikakor ne kaže prevelike miroljubnosti. Dobili so Francozi nek kitajski cesarski dekret, ki spodbuja Tonkince z otravanjem moriti Francoze.

Francoski vladni krogi so po večjem teh misli, da Francija ne more vsprejeti angleških predlogov o egiptovskem finančnem vprašanji.

Ker plitva voda po Nilu jako ovira plovbo, je sklenilo poveljstvo sudanske ekspedicije, da se, ko reši svojo nalogo, to je otme Gordona iz Kartumu, ne vrne precej, ampak počaka, da Nil drugo leto naraste in tako olajša povrat ekspediciji.

Dopisi.

Iz Metlike 3. decembra. [Izv. dop.] Gospod dopisnik se je precej zmotil, ko je v štev. „Slov. Naroda“ pisal in priznaval, da je v Postojino odhajajoči sodnik g. Žužek to leto skoro izključno slovenski uradoval. Kaj pa je bilo 16. aprila 1884? Ali ni bila preiskava vsled pritožbe g. Schweigerja župnika na Radovici, kateri je na slovensko prósno svojo dobil nemšk odlok? Ali ni bil izročil takrat bivši dež. poslanec Kramarič deželne sodnije svetovalcu g. Plešku poln kup nemških odlokov in zraven pristavil: „Glejte, obljubil nam je in v roke segel, da bo slovensko uradoval, kakor smo ga prosili, zdaj nam pa nemške odloke pošilja.“ Vsled te preiskave in naredbe pravosodnega ministerstva z dne 26. aprila 1884 št. 7050 premislil se je g. Ž. in začel s slovenskimi strankami slovensko uradovati. Da se je pa pri našem sodišči pod in pred Žužkom mnogo slovensko uradovalo, to je pa zasluga g. sodnega pristava Josipa Senčarja, ki se v tem oziru ni bal ni Petra ni Pavla. To je mož, čegar ime slove po naših občinah, njemu za slovensko uradovanje čast in slava in narodova hvala!

Iz Rudolfovega 1. decembra. [Izv. dop.] Čudoma se mi je čuditi! V štev. 276 l. l. prinaša „Slovenski Narod“ mej drugimi rečmi vendar enkrat tudi dopis iz Rudolfovega. Prav veselega srca sem čital ponatisnjene novice iz skoro pozabljenega mesteca prijazne Dolenjske ter naposled se čutil toli vabljenega, da sem poprijel tudi sam za pero. Možno, da se srečava z gospodom dopisnikom zadnjega dopisa na jedni in isti stezi, ker je obljubil tudi v prihodnje objavljati kaj novega in veselega. Predno pa pričem, ogledati si hočem gori omenjeni dopis nekoliko natančneje. Vsebna mi je po godu, osobito radi tega, ker jo je gospod dopisnik obrazil stvarno, do odstavka pričenski: „Bilo je na jesen l. 1860“ kar bi se moralo glasiti: „Bilo je na jesen l. 1880“ in izimši še nekoje druge tiskovne pomote.

Po slogu in posamnih podatkih sodeč smatram moram gospoda dopisnika prav občutljivim, a za naše bivalstvo vendar še premalo.

Radi tega je pa tudi njegov dopis marsikojega neljubo dirnal, možno da proslavljenca samega. Prve, ker se jih ni spominjal, a zadnjega radi bojazni, ka bi ta hvalospev na njega znal odtegniti radodarne roke nekojih dosedanjih podpirateljev te svete narodne zadeve.

Toda ne mislimo tako malenkostno o pravih rodoljubih — baš po besedah dopisnika smelo bi se samo o prefriganem jeziku dvojiti.

Vsaj pa tisti, kateri je v resnici darežljiv, tudi ne teži ravno na to, da bi se ga moralo javno hvaliti, ampak zadovoljuje se z osrečevalno nadó, da je tudi njegov darek nekoliko pripomogel k lepemu vspehu. In kdor si je tega svest — blaženo čustvo — on je srečen! Pa naj se ne jadi nikdo podpirateljev, vsaj večina njih je le upala dotične svote in svotice — izvzemši pičlo število pravih darežnikov, kateri so blagovolili — plemenito dejanje — žrtvovati lepe velike svote. Hvala jim na veke v imenu hvaležnega naroda!

Vender se pa bodo tudi imena vseh teh rodoljubov, kakor vem iz zanesljivega vira, pojavila, da tem potom vnanji svet poižve koliko, kakovih in koje daritelje in podpiratelje je imelo to narodno podjetje. Tudi prav tako! Vsakemu svoje! Jaz bi svetoval, da bi se sestavil tudi album, kateri bi hranil, če ne podobe, vsaj imena vseh pravih darovalcev prvega narodnega doma. To bi bila prva častna uspomena.

Toda dosti o tem! Opisavati hočem danes tudi jaz narodno delovanje in gibanje v prijaznem osrčji Dolenjske, toda na nekem drugem polji, na katerem si gotovo sleherni rad in lahko poišče kako cvetko — menim na polji popevanja pesnj domatinik.

Kaj da je domače petje in kako oblaževalnega upliva na narodno čuvstvo, znanu že biti vsakemu rodoljubu, če je le nekoliko izobražen in nepokvarjenega srca.

Da je petja posebno Dolenjcu prirojeno, kdo bi se temu čutil. Vsaj je pod trto rojen: nje žlahtni sad ga krepi na trudepolnem potu zemskega života in izvabi mu čestokrat milodoneče spominčice na lepšo bodočnost. In kako mirno in zadovoljno izroči veseljak-poštenjak Bogu vsegamogočnemu isti neprecenljivi dar, kateri ga je držal nad vesoljni svet, slično večerni molitvi tice pevke v samotnem sečji.

Petje, ta neprecenljivi dar, ta dragoceni biser v človeškem življenji, gojevalo se je nekda, kakor po nekojih pokrajinah še dan danes blizu po večjem le zunaj mest in trgov — v priprostem narodu. Osobito velja pa to za našo pokrajino.

Rudolfovo, kakor sredotočje vinorodne Dolenjske, bilo je primerno prav pozno oblaževano od milozvučnih glasov domačih popevk. Ni mi treba ozirati se daleko v preteklost. Pošteno desetorico let odračunajoč in sestanek s prvimi pojavi milodonečih narodnih popevk je tu.

Res, da se je že tudi prej tu ter tam čul glas domačina, popevajočega v mili naščini, a bila je tu redka, da, prav redka prikazen, a še ta navadno ob neugodni prilici. Še le od leta 1870 se je pričelo v našem mesteci nekoliko bolj na splošno gojevati domače petje. V to pripomoglo je deloma dijaštvo, deloma pa že tudi mladi naraščaj petjaželnih domačinov-narodnjakov, a največ pa trudapolno delovanje vsega gosp. Adolfa Rohrmann-a sedanjega c. kr. poštnega uradnika v Ljubljani, kateri je blizu jedno celo desetletje vezbal domači naraščaj v popevanji prelepih narodnih pesnj ter vzgojil marsikatega prav spretnega pevca. Od časa njegovega odboda naprej pa do blizu letošnje vspomladi potih-

Dalje v prilogi.

nili so bili zopet ubrani glasovi, le sem ter tja se je še kaj malkega „v božjem strahu“ čulo. A ljubav do petja bila je dovolj globoko vsajena v mlado srca pevcev domačinov, da bi se bila ohladila v tem času tihovanja. Vedno so si želi isti blaženi čas nazaj, ko so si ogrevali sebi in drugim rodoljubna srca z milimi domačimi popevkami.

Že za časa lanske jeseni so se nekoji rodoljubni gospodje na moč trudili pevce-samotarje združiti v pevsko kolo. Ta poskus bi se bil tudi posretil, a manjkalo je pravega pevovodje. Na letošnjo vspomlad poprijeli so se isti gospodje še enkrat resno tega toli koristnega dela, kojega izvršitev se je njim tudi častno posrečila s pomočjo obilice petjaželnih domoljubov in nežnih meških krasotic ter s pridobitvijo vrlo spretnega pevovodje.

Osnovano se je tu na pozno poletje „dolenjsko pevsko društvo“, ki že postaja in hoče biti neprecenljive važnosti za naš okraj. Komaj v povojih razveseljava se že lepega napredka. Že sedaj šteje blizu nad 160 udov domačih in vnanjih, izvršujočih in podpirajočih. Za ta kratek čas delovanja res lepši napredek, kakor bi se mogel kdo nadejati, osobito če se pomisli da je porod tega društva združen z mnogostranskimi teškočami in da je bilo to mlado društvo početkoma nekojim gospodom pravi „pasterk“, kakor je bilo razvidno iz njih prav neumestnega pamtivanja, kojega posledica je čestokrat mlačnost in degradovanje društva samega.

Pa dobro, da služi blagim pevcem sluh baš samo za popevanje i blago razgovarjanje.

Njih število postaja večji od meseca do meseca. Le vrlo tako naprej! Srce se raduje nad mnogobrojno udeležitvijo pri tem lepem, prepotrebem in vsestranske podpore vrednem društvu; a to tem bolj, ko se vrši pristop z nekakim veseljem in živim zanimanjem.

Že prislovica kliče: „Le veselo hajd na delo, da dober bode vspeh imelo.“

In istinito! Mlado lepo društvo, še v povojih, nam je že priredilo na soboto večer dne 29. novembra t. l. zabavni pevski večer ter zelo vsestransko priznavanje za svoj trud ter že pri prvem nastopu priborilo znaten vspeh.

Srčno hvala za to rajsko zabavo v prvi vrsti vrlim gospicam pevkam, bilo jih je nad dvajset, katere so s svojimi milobnimi glasovi očarovale izbornu slušateljstvo; isto tako gospodom pevcem, bilo jih je okoli trideset, kateri so se baš nepričakovano odlikovali, v kar jim je tudi sledilo zaslužen priznanje, Res redka prikazen! V tako kratkem času — tako vrli vspeh! Vidi se, kaj more človek doseči z veseljem in resno voljo. Pred vsem pa gre tu hvala vrlo-spretnemu povodnji in veččaku gosp. Vlacavu Tučku.

Prvi nastop mladega „dolenjskega pevskega društva“ je zadovoljeval občinstvo vsestransko, da iznenadil ga je popolnoma. V to ime kličem mlademu društvu. Vspevajte, cvitajte in procvitajte v čast in slavo mile domovine!

Tudi za to se je nepričakovano dobro skrbelo, da se je zadovoljevalo občinstvo po končanem sporedu v uteho sitnega želodca. Akoravno nima čitalnica svojega krčmarja, oskrbljeval je na ta večer krčmarjenje mladi krčmar Fran Tekavec, kateri je p. n. občinstvo pohvaljno zadovoljil z okusnimi jedmi, dobro pijačo in kaj spretno postrežbo.

Dostavlja mi je še omeniti, da se je nekdo predrznil pevsko društvo in čitalnico našo v „Slovenecu“ od 29. novembra t. l. nečuvno breztačno in nepošteno napadati, radi tega, ker se je bil ta pevski večer odredil na zadnji dan pred adventom. Ne vem, je li dotični gospod dopisnik osvetljiv, ali ne to iz gole, baš nepotrebne bojazni storil. Naj si bode to ali ono; neljubo moralo je to dirniti vsacega pravega rodoljuba, da se temu blagemu podjetju mečjo take krepeli pod noge in da se to navidezno-nesebično nasprotstvo košati z baš ravno pri njem kaj redkoma se nahajajočo lastnostjo blage darežljivosti. In ravno pri nas je moglo to zavistno napadanje narodnjaka-poštenjaka tem bolj v srce zaleteti, ko se pri nas ne kažejo nikakove mržnje proti ovi gospodi. Pak potrpiamo — pravo prepričanje o našem blagem postopanju bode jih doletelo prej ali poznej.

Domače stvari.

— (Deželni šolski svet kranjski) je v predvčerajnji svoji seji razven tega, — kakor smo že včeraj poročali — da ima mesto Ljubljansko ustanoviti deško in deklško šolo z nemškimi učnim

jezikom na občinske stroške — sklenil, da se ima ob enem po vseh drugih javnih ljudskih šolah mesta Ljubljanskega uvesti slovenščino kot učni jezik za vse predmete in sicer sukcesivno to je leto za letom, v tem ko se nemščina uvede kot obližaten predmet, pričeni s tretjim razredom.

— (Precejšnje število srečok „Narodne doma“) kupilo je poglavarstvo mesta Požege v Slavoniji ter tako osramotilo mnogo premožno slovensko občino, katera še vedno odlašati storiti kaj za veliko naše narodno podjetje.

— (Dobitki za loterijo Narodnega Doma) so posebno lepo razstavljeni pri narodnem trgovcu Vasu Petričiču in na to opozarjamo slavno občinstvo, da jih blagovoljno ogleda.

— (Obdarjenje ubogih učencev in učenk.) Dne 8. decembra ob 11. uri dopoldne se bode v čitalnični dvorani v Ljubljani 80 učenkam in učencem tukajšnjih šol podarila zimska obleka. Odbor gospij vabi najuljudneje p. n. dobrotnike k tej delitvi.

— (Imenovanje.) Otmar Skale dipl. živinozdravnik v Ljubljani imenovan je za okrajnega živinozdravnika v Rudolfovem.

— (Slov. del. pevsko društvo „Slavec“) priredi jutri v nedeljo 7 t. m. v prostorih čitalnične restavracije mali pevski večer, čigar program bode: Petje, komični prizor in šaloigra „Slep ni lep“. — Ustop prost. — Ob enem se prosijo gg. pevci polnoštevilno udeležiti se pevske vaje v nedeljo ob 2. uri popoldne. Odbor.

— (Glavna obravnava proti Ljubljanskim anarhistom) pričela se je danes ob 9. uri dopoldne pri zato delegovanem porotnem sodišči v Celovci pod predsedstvom svetnika višjega deželnega sodišča Edmunda Schreya pl. Redlwerta. Zatožbo zastopa namestnik državnega pravdnštva Pajk iz Ljubljane.

— (Gospod Vekoslav Legat) dosedanji faktor Miličeve tiskarne v Ljubljani, znani mnogoletni in marljivi tajnik „Sokola“, preseli se v Celovec za upravitelja tiskarne družbe sv. Mohorja. Korški Slovenci dobe v njem delavno moč, tiskarna pa veččega strokovnjaka. To vest pozdravljamo tembolj z veseljem, ker je za Celovec prepotrebno, koncentrovati delalnih in narodnih moči. Dosedanji mnogoletni poslovodja tiskarne družbe sv. Mohorja gosp. Josip Golé, ki se je tej svoji službi odpovedal, namerava baje prihodnje leto postati samostojen.

— (Iz Celja) se nam poroča: Glede na Celjski telegram o Ormoškem sodniku Kmetiču smo satančnejše pozvedavali o tej stvari pri dotičnih pravnih krogih in nismo potrdila dobili, da bi Kmetič odstavljen bil, zato prosimo, da se brzojavna vest v tem obziru popravi. Vender pa se močno govori, da bo moral v penzijo iti, k čemur mu gotovo Wiltawškega aféra pomaga.

— (Penzijoniranje sodnikov.) Iz Marnberga se nam piše 4. decembra: Kakor smo iz gotovega vira zvedeli, je g. Macun, c. kr. sodnijski pristav dobil nalog, naj prosi za penzijo; on je dotično ulogo tudi že višji oblasti izročil; ob enem pa je enako zapoved dobil tudi g. Forstner, c. kr. sodnik tukajšnji. Na njegovo mesto je voditeljem sodnije imenovan g. Nadamljenski, c. kr. pristav iz Celja, Slovincem dobro znan kot njihov nasprotnik. Pa še drugi glas se je tod raznesel, namreč da mora tudi g. Kmetič, c. kr. sodnik v Ormoži, prositi za modro polo, in da je na njegovo mesto za voditelja imenovan g. Šventner iz Celja.

— Kaj da je uzrok za upokojenje naših sodnikov, se ne ve; pa obžalujemo osodo g. Macuna, ki je kot Slovenec nesrečo imel, cesarju služiti pod takimi sodniki, kateri proti svoji volji morajo državno službo zapustiti; on si ni mogel niti v Ormoži pod Kmetičem niti v Marnbergu pod Forstnerjem priboriti tiste samostalnosti, ki sodnika kinči in jači.

— (Urednik „Svobode“ oproščen.) Včeraj se je imel pred porotno sodnijo v Zagrebu zagovarjati urednik Svobode Ivan Krajač. Tožen je bil, da je z nekim člankom, v katerem je osvetljeval agitacijo vladne stranke pri poslednjih volitvah, se zakivil motenja javnega reda in miru. Porotniki so jednoglasno zanimali krivdo zatoženca, ki je bil vsled tega oproščen. Občinstvo je potem živahno pozdravljalo v sodnijskej in pred sodnijsko dvorano zatoženca in njegova zagovornika dr. H. Hinkovića in dr. Davida Starčevića.

— (Poštne hranilnice pa šola.) Poštni hranilni urad nasvetoval je vladi, naj se poštne hranilnice postavijo tudi po šolah in sicer po ljudskih,

realnih, gimnazijskih in obrtnih šolah; naj se učence pozove, da svoj denar ulagajo v poštne hranilnice, učitelji pa naj ga zbirajo in branijo hranilnične knjižice. Novo breme za ljudske učitelje, a lajšala je jim bode zavest, da služijo lepi stvari.

— (Ptujška posojilnica) je imela v meseci novembru 7044 gld. 96 kr. dohodkov in 6246 gl. 24 kr. izdatkov, tedaj prometa 13291 gl. 20 kr. Prometa do zdaj pa je imela posojilnica do 1. t. m. 120240 gld. 21 kr.

— (V mestnej klavnici) se je meseca novembra zaklalo: 268 goved, 1476 prašičev, 368 telet, 305 ovac in kozlov in 4 kici.

— (Ponarejen zlat denar) ponujajo v Trsti lahkovernim ljudem neki sleparji v zameno ali na prodaj. Redarstvo je baje tem tičkom že za petami in jih je te dni že nekaj zaprilo. Čuvaj se vsak teh preprijaznih ponujalcev!

— (Kozé v Trstu.) Od predvčeraj opoldne do včeraj opoldne jih je za kozami 11 zbolelo in 4 umrli; za nepravimi kozami 11 zbolelo; za škardlato 2 zbolelo; za davico 1 zbolel in 2 umrli.

— (Spremembe v duhovništvu Ljubljanske škofije.) Dosedanji kaplan v Poljanah nad Škofjo Loko, č. g. Josip Regen je šel za farnega oskrbnika na Vojske pri Idriji in na njegovo mesto je prestavljen iz Višnje Gore č. gosp. Janez Vakselj; č. g. Franjo Marešič je premeščen iz Šent Vida nad Ljubljano v Višnjo Goro in na njegovo mesto je prišel č. g. Leonad Zaletel iz Železnikov. Č. g. Matej Kljun, dosedanji kaplan v Borovnici je šel zaradi bolehnosti v začasni pokoj in njegov naslednik je č. g. Anton Berce.

— (Razpisana je služba) kancelista XI. razreda pri okrajnem sodišči v Il. Bistrici. Prošnje na predsedstvo deželnega sodišča v Ljubljani.

Telegram „Slovenskemu Narodu“:

Celovec 6. decembra. Obravnava proti anarhistom ob 1/2 10 pričela. Od 35 poklicanih prič ni nobeden izostal. Dopoldne zaslišana Železnikar in Tuma. Zaslišanje prič utegne jutri biti končano. Sodba se razglasi v torek. Dosedaj še nobena priča na vrsti.

London 5. decembra. Zgornja zbornica vsprejela volilno reformo v tretjem branji.

Te dni izšel je 12. zvezek „Ljubljanskega Zvona“ z naslednjo vsebino: 1. J. Kržišnik: Povodnji mož. Balada. — 2. Dr. I. Tavčar: Mrtva srca. Povest. (Konec.) — 3. J. Trdina: Bajke in povesti o Gorjancih. 21. Peter in Pavel. — 4. G. Jeréb: Josip Podmilšak, slovenski pisatelj. (Konec.) — 5. S. Rutar: Akvileja. VI. — 6. J. Stare: Vinko. VIII. — 7. J. Trdina: Vnska modrost, 23—24. — 8. D. Nemanič: Drobtine za slovenski slovar. — 9. K. Štrekelj: Novejši pisatelji ruski. II. Turgenév. — 10. J. Kersnik: Gospod Janez. Novela. (Konec.) — 11. Književna poročila: XIII. S. R.: „Slavia italiana“. — 12. D. Faigelj: Nove muzikalije. — 12. Slovenski glasnik. — „Ljubljanski Zvon“ stoji za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta 2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Za čast. Ljubljanske naročnike priloženo je denašnji številki naznanilo različnih knjig knjižarne J. Giontinijeve v Ljubljani. (780)

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
5. dec.	7. zjutraj	735-74 mm.	+ 1-4° C	brevz.	obl.	9-50 mm.
	2. pop.	736-58 mm.	+ 2-8° C	sl. zah.	megla	
	9. zvečer	735-93 mm.	+ 1-0° C	brevz.	obl.	dežja.

Srednja temperatura + 1-7°, za 1-1° pod normalom.

Dunajska borza

dné 6. decembra t. l.

(Izvirno telegramično poročilo.)

Papirna renta	82 gld. 30	kr.
Srebrna renta	83	25
Zlata renta	104	50
5% marcna renta	97	60
Akcie narodne banke	872	20
Kreditne akcije	307	20
London	123	20
Napol.	9	75

Malin

s petimi tečaji, s stanovitno vodo, z jednim nadstropjem visokim stanovanjem: 3 sobe, kuhinja, klet, z vsemi drugimi gospodarskimi poslopi, potem 2 vrta s sadjem zaraščena, 5 orolov njiv, senožitij in gozda, se prostovoljno prodaja ali v najem dá

pod ugodnimi pogoji v Ljubljanski okolici. — Natančneje pove iz prijaznosti, upravnistvo „Slovenskega Naroda“ (777—2)

Pivovarna bratov Kosler-jev.

Izvrstno
marčno pivo

v zabojih po 25 in 50
steklenic

se dobiva iz (476—22)

ALOJZIJ MAYER-jeve

zaloge piva v steklenicah v Ljubljani.

Za jesenski in lovski čas!

Važno za pocestnike, vojake, lovce itd. itd.; vsem, kateri hočejo pri mokrem mrazu obvarovati suhe in gorke noge, je priporočati odlikovana, c. kr. izključno privilegovana nepremočljiva

usnje krepilna mast

I. Bendik-a v Št. Valentinu

kot najboljši in najcenejši usnje ohranjajoče sredstvo za čevlje, konjsko opravo, usnje za vozove, gonilne jermene. — Dokazano je, da se rabi več let za mazanje lovskih čevljev pri najvišjem dvoru. — Tudi se je dobro obneslo za mazanje krhkih in razpokanih kopit in je najbolje priporočati.

Cene: V velikih škatljeh s 5 kilo po 10 gld. in z 2 1/2 kilo po 5 gld. Nadalje v 1/2 škatljeh z 40 deka po 1 gld., v 1/4 škatljeh z 18 deka po 50 kr., v 1/8 škatljeh z 8 deka (43 f.) 25 kr. in v 1/16 škatljeh z 3 1/2 deka 100 komadov 12 gld. 50 kr.

Dobiva se v Ljubljani pri Schusnig & Weber-ji; v Mariboru pri Josipu Martineč; v Celju pri Treun-u & Stieger-ji; na Jesenicah pri Treun-u; v Krškem pri Engelsberger-ji; kakor tudi v vseh večjih mestih monarhije.

Pred ponarejenjem se svari, ker je toliko mazil, ki običajno le zapeljavajo. Kdor pa hoče imeti usnje trajno in čedno, kupi naj samo Bendikovo nepremočno mast za usnje. (766—3)

Naznanilo otvorenja.

P. n.

S tem uljudno naznanjam, da bom s 1. decembrom otvoril mojo

sladčičarijo

na Preširnovem trgu hiš. št. 2
(poprej Winter).

Zagotavljam vedno realno postrežbo, priporočam zmirom svežo zalogo najfinjših sladčičarij, mandelnov, španjskih sapic (Wind), kakor vsakovrstnih sladčičarskih pekarstev k čaju, tort vseh velikostij in vrst, bonbonov, bonbonierov in vsakovrstnih drugih sladčic (lastnega izdelka), traganjih podob in razkošnih sladčičarskih stvari.

Nadalje priporočam odlične čokolade, razne najfinjše likore, čaj, pravi Jamaika-rum in različna pristna dessertna vina, marmelade, sočno ovočje suho in praženo, vsakovrstni sladoled v najlepših oblikah, ledene in strjene francoske cremé, šartlje, masleno testo in vsakovrstne drožne sladčičarije.

Naročbe za svatbe, krste in druge slavnosti se bodo vedno vsprejemale in točno izvrševale.

Pričakuje mnogo brojnih cenjenih naročil beležim z velespoštovanjem

Edvard Roschek,
sladčičar.

(767—3)

Direktno dobiva prek morja in razpošilja po sledečih jako nizkih cenah!

Kolonijalno blago, delikatese, ribe

po pošti poštne prosto za 5 kilo v av. velj., pri znanej realnej postrežbi.	av. velj.		av. velj.
Mocca jako fin, zlahten, goreč . . .	5.00	Kaviar) n. Elbski deb. zrnat K. . .	2.00
Menado jako fin, debel, rujav . . .	5.00	Kaviar) novi Uralski debel K. . .	3.00
Ceylon Perl najfinjši, močen . . .	5.00	Polni slanki novi holand. 25 ca. . .	1.60
Karlb. meš.) najfinjši . . .	4.60	Tolsti slanki novi veliki 30 ca. . .	1.50
Plantaz. Ceylon brilantno lep . . .	4.30	Tolsti slanki novi mali 90 ca. . .	1.30
Plantaz. Ceylon jako fin, močen . . .	4.75	Del. pos. slanki ff. m. 200 ca. . .	1.30
Cuba modro zelen, močen in lep . . .	4.25	Kilski pov. slanki) nv. 45 v z. . .	1.75
Dunajski meš.) najfinjši . . .	4.25	Losos-slanki se d. obd. v. 30 v z. . .	1.50
Zlati Java debel, jako fin . . .	4.00	K. sardele pot.) 2 zb. 1.90, 4 zb. . .	1.15
Java rumen mil in močen . . .	4.60	Sardele prave Brabantske po K. . .	1.50
Cuba Perl močen in lep . . .	4.36	Sardine à l'huile v 1/2 ali 1/4 škt. . .	4.30
Perl Mocca mil in močen . . .	4.00	Fr. lososi in mor. raki 1/2 K. škt. . .	3.60
Java zelen debel, lep in močen . . .	3.75	Fr. lupaci) Dorš Cabliau (5. Ko. . .	1.75
Santos ff. zelen, fin in močen . . .	3.60	Rodbinski čaj črn jako fin Ko. . .	4.00
Campinos ff. mil in močen . . .	3.45	Rodbinski čaj črn jako tečen Ko. . .	3.50
Rio realno močen, čist . . .	3.25	Jamajka-Rum pristni star 4 litre . . .	5.00
Afriški Mocca droben, rujav . . .	3.15	Arac de Goe najb. in najf. 4 litre . . .	4.00
Namizna riža gld. 1.15, 1.30 in . . .	1.50	Cognac de Champagne najf. 4 lit. . .	7.00
Perl-Sago pravi indijski . . .	1.60	Vanille v 3 k. 30 kr., 6 k. 54 kr., 12 k. . .	1.00
Sultan-Rozine brez jedra . . .	2.30	Stearin sveče ff. 4, 5 ali 6 v zav. . .	0.30
Marcipan-mandeln sladki . . .	4.36		

Klobase, okaj. mesenina, svinjske gnjati, suho ovočje, zelenjava in kons. ovočje, bisquits itd.

E. H. Schulz v Altoni pri Hamburgu. Obstoja že 1864.

Prosim ne zamenjati naše trdke s posnemalet moje trgovine. (698—2)

Mejnarodna linija. Iz Trsta v Novi-Jork naravnost.

Veliki prvovrzdni parniki te linije vozijo redno v Novi-Jork in vsprejemajo blago in potnike po najnižjih cenah in z najboljšo postrežbo.

V NOVI-JORK. — Odhod iz TRSTA.

Parnik „Surrey“, 4200 ton, okoli 12. dne decembra.

Kajuta za potnike 200 gold. — Vmesni krov 60 gold.

Potniki naj se obrnejo na (771—6)

J. TERKULE,

generalnega pasažnega agenta,

Via dell' Arsenale Nr. 13, Teatro Comunale, v Trstu.

Zaradi vožnje blaga obrne naj se na Emiliano

d' Ant. Poglayen, generalnega agenta v Trstu.

Ker se je opustila tovarna.

49 komadov za samo 7 gold. 70 kr.

Žlice, noži in vilice iz
britanija-srebra

s fabriškim pečatom.

Silno potrebno za vsako družino!

Čujte, glejte in strmite!

Pristno angleško patentovano namizje za obed in dessert, katero ne zaruja, iz čistega, teškega, masivnega britanija-srebra, ki je skoraj podobno pristnemu srebru, za katero jamčim pisмено vsakemu, kdor želi, da 10 let ostane belo. Garnitura velja za poper nad 40 gld., sedaj se pa dá za mali del realne vrednosti.

Garnitura obstoji iz sledečega:

- 6 namiznih nožev z izvrstno jekleno klino,
- 6 pravih anglo-brit. srebernih vilic,
- 6 masivnih anglo-brit. srebernih žlic (iz jednega kosa),
- 12 anglo-brit. srebernih žlic za kavo,
- 1 težka anglo-brit. sreberna zajemalka za juho,
- 1 masivna anglo-brit. sreberna posnemača za mleko,
- 3 masivne anglo-brit. sreberne žlice za desert,
- 3 prave anglo-brit. sreberne vilice za desert,
- 3 lepe masivne čašice za jajca,
- 1 izvrstno skrinjico za poper ali sladkor,
- 3 tase lepo izdelane,
- 1 cedilce za čaj najbolj fino,
- 2 lepa svetilnika za salon,
- 1 prekrasna krušnica indijski in kitajski udolbena.

49 reči, to je, 49 komadov, ki se lahko dobé proti predplači zneska ali pa po poštnem povzetju za 7 gld. 70 kr.

Svarilo! Le ono britanija-srebro je pravo, katero ima zgoraj naveden pečat vtisnjen. Vsa namizja iz britanija-srebra, katero priporočajo druge trdke, so le brezvredni posnimitki.

Za dokaz, da moja ponudba

ni sleparija,

se obvežem tukaj javno, vsako blago, katero bi komu vsee ne bilo, brez ugovora nazaj vzeti. Vsak ga sme toraj brez zgbue naročiti.

Kdor želi dobrega in solidnega blaga, obrne naj se hitro, dokler je še kaj zaloge, zaupljivo le na

RABINOVICS,

Haupt-Depot der Anglo-Britan. Silberfabrik, Wien, II., Schiffamtsgasse 20.

Snažilni prah za navedeno namizje prodajam v škatljeh po 15 kr. (778—1)

Umetno
(32—91)

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradek-jevega muš. I. nadstropja.

ustavilja po največjem ameriškem načinu
brez vsakih bolečin ter opravlja plombiranja in
vse zobne operacije

LEKARNA JULIJ pl. TRNKOCZY.

Spodaj navedene specialitete, ki so po večletni izkušnji za izvrstno uspešne pripoznane, ima vedno čiste v zalogi in razpošilja takoj po

poštnem povzetju

lekarna JULIJ pl. TRNKOCZY-ja

„pri samorogu“

v Ljubljani, Mestni trg h. št. 4.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv., ne sme

jednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasani človeškega telesa, glavobolu, otrpjenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih; v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Planinski zeliščni sirop kranjski, izboren zoper kašelj, prsne in pučne bolečine; 1 steklenica 56 kr. Koristnejši, nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Francosko žganje najboljše vrste, ljudstvu priljubljeni lek; mala steklenica 20 kr.; velika steklenica 40 kr. z obširnimi navodoma za uporabo.

Pariški prašek za dame, najfinjše vrste, bel in rožast, v škatljah po 30 kr., s pravo rožino vonjavo, zelo nežen po 40 kr.

Orientalški dišeči prašek odzame, če se dene mej perilo, neprijeten duh po mili in razširja prijetno vonjavo. 1 zavitek 30 kr.

Ozeblinski balzam po dr. Képesu je odlično najboljše sredstvo zoper vsako ozeblino in zastarele ozeblinske bule. Steklenica z navodom vred 30 kr.

Zdravilo za kurja očesa, gotovo uplivajoče sredstvo, treba samo zvečer s čopičem namazati. 1 steklenica samo 40 kr.

Malaga najfinjša v botelijah po 60 kr. Rum najfinjši v botelijah po 30 in 60 kr.

Čaj najfinjši v zavitkih po 30 in 50 kr. (691—6)

Izdelki morajo imeti, da so pristni zraven stoječi podpis in zgornjo obrtno varstveno marko.

Razpošilja se vsak dan po poštnem povzetju.

Prijatelji pilic (Laubsägen)

dobé zastoj nov cenik s podobami od (650—8)
Laubsäge-Werkzeug-Specialitäten-Lager
„zum goldenen Pelikan“
Wien, VII., Siebensterngasse 20.

Dr. Spranger-Jeve

kapljice za želodec.

Tajni medicinski in dvorni svetnik dr. Bücking, medicinski svetnik dr. Cohn, dr. Manning in mnoge druge zdravniške avtoritete so je preskusile in je za izvrstno domače (ne tajno) sredstvo priporočajo proti vsem želodčnim in trebušnim boleznim. Pomagajo takoj proti migreni, krču v želodcu, omedlevici, glavobolu, trebucholju, zasliženju, želodčni kislini, vzdigovanju, omotici, koliku, škrofeljnom itd., proti zlateji žili, zaprtju. Hitro in brez bolečin meče in povrnejo slast do jedi. Poskusite samo z malim in prepričajte se sami. Jedna stekl. 50 in 30 kr.

Pri gospod. lekarji Svobodi, pri Zlatem orlu, na Preširnovem trgu. (716—5)

Zobozdravnik Schweiger

z Dunaja

biva

v hotelu „pri Maliči“, II. nadstr., št. 23-24,
posluje vsak dan

od 9. do 1. ure in od 2. do 5. ure popoldne.

Cela zobovja in posamni zobje

izdelujejo se po najboljših do zdaj izkušenih navodih ameriškane in nemške sestave.

Pri novih zobovjih brez peres daje se nov amalgamiran kavčuk, ki vsled svoje lastne teže v spodnji čeljusti tako trdno tiči, kot bi bil s peresi pritrtjen; gorenje zobe na zahtevanje z vzdušnim tlakom.

Plombiranje zob z zlatom, zlatim in platina-amalganom ter cementom.

Najnovejši od zobnega zdravnika dr. Hertsta iz Bre mena izumljeni način, votle zobe polniti z zlatom, izvrševal bom jaz; način ta pripozna so prve ameriškane avtoritete kot najboljše zlato plombo, koja se jako trdno prime in ob zobovnih straneh utrdi.

Jednacega učinka je od istega uvedeni zlati amalgam, ki je skoro sličen dobnosti zlata in se le v take zobe vdele, koji so preslabi za zlato plombo. Cementna plomba ugodna je zlasti za sprednje zobe, ker se zobom jednaka barva prevarljivo lahko ponareja; je jako močna in se hitro strdi (v petih ali desetih minutah).

Vsak zoboból se takoj zatré, boleče zobe plombira se še le po polnem odstranjenju bolečine. Po mojem do zdaj ohranjenem in mnoga leta izkušnem navodu polnijo se i zobne korenine a isto tako po polnem gnili zobje, če še tako bolé, ne da bi je bilo treba izruvati, tako da je možno ž njimi jesti in jed prežvekati brez vsake bolečine.

Vse operacije se brzo in zanesljivo izvršujejo; popravljajna in neprimerna zobovja se vsprejemljejo rado-voljno v pretvarjanje.

Ker se nameravam v Ljubljani nastaniti, skrbel in trudil se bom tudi tu, pridobiti si z vestnim, dobrim in solidnim delom ter poslovanjem zaupanje p. n. občinstva. Konečno omenjam še, da sem z vsemi potrebnimi pripravami in cpravo sedanje moderne zobne umetelnosti in tehnike po polnem preskrbljen, torej mi je tudi možno, po polnem ugajati vsem zahtevam p. n. občinstva, ki v to tako spadajo. (768—4)

THEODOR NODERER & CO.,

protokolovano bankino in lombardno podjetje na Dunaji, I., Schottenring 5, uhod Hessgasse 7, I. nadstropje,

- priloga se:
1. Za rečno in točno izvedenje nalogov na Dunajski borzi proti zmernemu pokritju.
 2. Za prevzetja zneskov v gotovini ali vrednostnih papirjih, pa ne s ped 500 gld. a. v. proti mesečnemu izplačevanju dobička in položitvi računa.
 3. Za nakup in prodajo vseh v kurznem listu naznačenih vrednostnih papirjev.
 4. Za izplačevanje predplač za skoraj polni znesek na srečke, akcije itd.
 5. Za dajanje dobrih svetov kapitalistom, kateri imajo borzne papirje po dražih kurzih v rokah. Prospekti na zahtevanje franco.

Mazilo za lase

po prof. dr. Fithu!

Jedno najboljših sredstev, da se prostor, kjer rasejo lasje, utrdi in da lasje ne izpadajo, ob enem jim daje lep lesk in se uporablja z gotovim vspehom pri tisočih.

1 lonček za dolgo časa samo 60 novcev prodaja pravega

lekarna „pri samorogu“

J. pl. TRNKOCZY-ja, na Mestnem trgu št. 4, v Ljubljani.

William Lason-ov Hair-Elixir

Po skušnji najboljšo sredstvo za utrjenje in pospeševanje rasti las.

(Cena lončku 3 gld.)

Zaloga v Ljubljani pri Edvardu Mahr-u, parfumerji. (717-2)

K Božičnim praznikom!

MARIJA DRENK,

tapeserijska kupčija in predtiskarija

„Pri vezilji“, Židovske ulice,

priloga po najnižji ceni (763-3)

bogato zalogo blaga za vsakovrstna ročna dela; pričete in uzorno izdelane stikarije na pliš, svilo in platno; prof. Jügrova npravo volno, druge volne vseh vrst in barv; nogovice, komašne, rute itd.; za stikarije pripravne lepo zrezane lesenine, n. pr. za listinje, ključce, ročne prti i. dr.

Naročila za predtisk in stikanje perila

se točno in po najugodnejših pogojih izvrše.

Posojila brez prenotacije

dovoljuje vzajemno zavarovalna banka „SLAVIJA“

c. kr. uradnikom od IX. djetnega razreda naprej.

Natančneje pojasnila daje glavni zastop v Ljubljani (na Kongresnem trgu št. 7) od 8. zjutraj do 2. popoldne in glavni nje zastopnik v svojem stanovanju v istej hiši od 5. do 6. popoldne. (776-2)

Specijalno uplivanje anatherin ustne vode.

J. G. Popp-a,

c. kr. dvornega zdravnika za zobe,

na Dunaji. Stadt, Bognergasse 2,

razložil dr. Julij Jahnel, praktični zdravnik itd. Zapisujejo jo na c. kl. kliniki na Dunaji. v Parizu, Bruslju, Amsterdamu, ravna tako tudi prof. dr. Oppolzer, rekt. magn. in kr. saksonski dvorni svetnik dr. Kletzinski, dr. Heller, dr. Born, dr. Born, dr. Sonnenschein v Berlinu itd., prof. dr. Hartig, vojv. domač zdravnik v Braunschweigu, dr. Gross, dr. Schäffer, dr. Fetter, dr. Mayer, dr. Schüller, ces. svetnik, topliški zdravnik.

Rabi se za čiščenje zob sploh. Vsled svojih kemičnih lastnosti raztaplja slez mej in na zobeh. Posebno je priporočati, rabiti jo po obedu, ker mej zobni ostali deli mesa, ko začno gniti, škodujejo zobnoj snovi in razširjajo zopni duh po ustih.

Celo v onih slučajih, kadar se začne nabirati vinski kamen, rabi se z uspehom, ker protideloje utrjenju. Kajti če le majhen del zoba odpade, začne zob gniti in se pokonča, ter okuži še zdrave zobe. Da zopet zobem njih lepo naravno barvo, ker vsak tuj prevleček kemično razkroji in izplakne.

Jako koristna je zato, da se čisti ohranijo umetni zobje. Ohranjuje jim njih prvotno barvo, njih lesk, zabranjuje, da se na njih ne nabira vinski kamen, ter jih obvaruje vsacega zopernege duha.

Ne tolaži samo bol-čin otihi in trohljivih zob, a zabranjuje, da se ta bolezen dalje ne širi.

Ravno take pomaga anatherin ustna voda proti gnitju zobnega mesa, ter je gotovo tolažilno sredstvo proti bolečinam otihih zob, kakor tudi proti trganju po zobeh. Anatherin ustna voda hitro in lahko potolaži bolečine, ne da bi se bilo bati kakih slabih nasledkov.

Zlasti neprecenljiva je anatherin ustna voda za ohranjanje prijetnega duha sopenju ter odstranjeje smrdljivo dihanje, za kar zadostuje, da se slednji dan usta izplaknejo s to vodo.

Ne more se dosti priporočati proti gobastemu zobnemu mesu. Ako se anatherin ustna voda le kake štiri tedne rabi po predpisu, že zgine bledost zobnega mesa, ter zopet postane rožn-rudeče.

Ravno tako dobro je rabiti anatherin ustno vodo pri slabo stoječih zobeh, zlu, za katerem pogostem trpe bramorjevi, in tudi, če začne pri starejših ljudeh minevati zobno meso.

Zanesljivo sredstvo je anatherin ustna voda pri krvavečem zobnem mesu. Uzrok temu je slabost zobnih celic. V tem slučaju je pa treba ostre krtačice za zobe, da se zobno meso zdrigne in s tem prebudi v njem nova delavnost.

Velika sklenica po 1 gld. 40 kr., srednja po 1 gld. in mala po 50 kr.

Vegetab. zobni prašek stori po kratkej rabi zobe blesteče, ne da jih pokvari. Cena skatljici 63 kr.

Anatherin-zobna pasta v steklenih sklenicah po 1 gld. 2 kr., za čiščenje in ohranjanje zob, odpravo slabega duha in zobnega kamena.

Poppova aromatična zobna pasta. Blesteče beli zobje po kratkem uporabljenju. Zobje (pravi in umetni) se ohranijo in zabrani se zobobolje. Po 35 kr. jeden kos.

Zobna plomba, praktično in najsigurneje sredstvo, s čemer si vsak lahko sam plombira otle zobe. Cena za zavitek 2 gld. 10 kr.

Poppovo milo iz zelišč. Že 18 let se rabi z velikim uspehom zoper hraste, lišaji in pege, za čiščenje in ohranjanje bele, čiste polti, zoper ujedce, ogree in kurjo polt. Cena 30 kr.

Pred ponarejatvami se svari, s katerimi si pomagajo nekateri fabrikantje, da si osvojajo tovarniško znamko, ki je moje jako podobna in izdelujejo blago, ki je po zunanosti modemu zelo jednako. Pri nakupu vsakega izdelka naj se natanko pazi na firmo. (215-3)

Dobiva se v Ljubljani pri lekarnih J. Swoboda, G. Piccoli, V. Mayr, Jul. pl. Trnkoczy, E. Birschtz, dalje pri trgovcih Ant. Krisper, Ed. Mahr, J. Karinger, F. M. Schmidt, V. Petričič, L. Pirker, P. Lassnik, Terček & Nekrep; v Postojni: A. Leban, lekar; v Škofjeji Loki: C. Fabiani, lekar; v Kočevju: J. Braune, lekar; na Krškem: F. Böhmehs, lekar; v Idriji: J. Warta, lekar; v Kranji: K. Šavnik, lekar; v Litiji: J. Benes, lekar; v Metliki: Fr. Wacha, lekar; v Novem mestu: D. Ritzoli in J. Bergman, lekarja; v Trebnjem: J. Ruprecht, lekar; v Radovljici: A. Roblek, lekar; v Kamniku: J. Močnik, lekar; v Crnomlju: J. Blazek, lekar; v Vipavi: V. Kordas, lekar; v Pontafu: P. Osaria, lekar.

VELIKA DENARNA LOTERIJA.

5000000

mark

kot največji dobiček v najsrečnejšem slučaju ponuja velika od Hamburgske države zjamčena denarna loterija.

Specijelno pa:

1 prem. a mark	300000
1 dobit. a mark	200000
2 dobit. a mark	100000
1 dobit. a mark	90000
1 dobit. a mark	80000
2 dobit. a mark	70000
1 dobit. a mark	60000
2 dobit. a mark	50000
1 dobit. a mark	30000
5 dobit. a mark	20000
3 dobit. a mark	15000
26 dobit. a mark	10000
56 dobit. a mark	5000
106 dobit. a mark	3000
253 dobit. a mark	2000
6 dobit. a mark	1500
515 dobit. a mark	1000
1036 dobit. a mark	500
29020 dobit. a mark	145
19463 dobit. a mark	200, 150,
124, 100, 94, 67, 40, 20.	

Vkupe 50.500 dobitkov in poleg tega še jedna premija pride v sedmih razredih gotovo do odločitve.

Najnovejša velika, od visoke državne vlade v HAMBURGU dovoljena in z vsem državnim premoženjem zjamčena denarna loterija ima 100.000 srečk, od katerih se bode 50.500 srečk, tedaj več kakor polovica, v sedmih razredih sukcesivno izžrebalo; za žrebanje določeni skupni kapital znaša

9,290.100 mark.

Zaradi mnogih velikih dobitkov, kateri se bodo izžrebali, kakor tudi zaradi največje mogoče garancije za izplačanje dobitkov, je ta loterija jako priljubljena. To vodi po določbah načrta posebna za to nastavljena generalna direkcija in vse podjetje nadzoruje država.

Posebna prednost te denarne loterije je, da se vseh 50.500 dobitkov že v malo mesecih in sicer v sedmih razredih gotovo izžreba.

Glavni dobiček prvega razreda znaša 50.000 mark, poraste v drugem razredu na 60.000, v tretjem na 70.000, v četrtem na 80.000, v petem na 90.000, v šestem na 100.000, v sedmem pa eventualno na 500.000, specijelno pa na 300.000, 200.000 mark itd.

Prodaja originalnih srečk te denarne loterije je izročena obema podpisanim trgovskima hišama in vsak, kdor jih hoče kupiti, naj se neposredno na nje obrne.

Častiti naročevalci se prosijo naročiti pridejati dotične zneske v avstrijskih bankovcih ali poštinih markah. Tudi se denar lahko pošlje po poštni nakaznici, na željo se naročitev izvrše tudi proti poštenu povzetju.

Za žrebanje prvega razreda, katero bode 10. in 11. decembra, velja

1 cela originalna srečka av. v. gld. 3.50.
1 polovica originalne srečke av. v. gld. 1.75.
1 četrtina originalne srečke av. v. gld. .90.

Vsak dobi originalno srečko z državnim grbom v roke in ob enem uradni načrt žrebanja, iz katerega se razvidi natančneje razdelitev dobitkov, čas žrebanja, uloge različnih razredov. Takoj po žrebanju dobi vsak udeleženec uradno, z utisnjenim državnim grbom listo dobitkov, katera različno navaja številke, ki so zadele. Dobitki se točno po načrtu izplačajo pod državnim jamstvom. Ko bi kakemu kupcu srečk proti pričakovanju ne ugalj načrt žrebanja, pripravljeni smo ne ugajajoče srečke pred žrebanjem nazaj vzeti in dotično vsoto povrniti. Na željo se uradni načrti žrebanja naprej zastoj pošiljajo na ogled. Ker pričakujemo k temu novemu žrebanju mnogobrojnih naročil, tedaj prosimo, da nam bo mogoče vsa naročila skrbno izvršiti, taista kolikor mogoče hitro, vsekako pa pred

10. decembrom 1884

doposlati direktno na jednega podpisanih glavnih loterijskih bureau.

M. STEIN, VALENTIN & C.,

Steinweg 5. Königstrasse 36-38, HAMBURG. HAMBURG.

Žrebanje prvega razreda je uradno na 10. in 11. decembra t. l. stalno določeno.

Vsak ima pri nas to prednost, da dobi originalne srečke neposredno v vsacega posredovanja manjših prodajalcev, potem dobi ne le v najkrajšem času po srečkanju, ne da bi zahteval, uradno listino o dobitkih doposlano, temveč tudi originalne srečke vselej po načrtu določenih cenah brez vsacega pribitka. (735-12)